



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere  
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem  
libros partitum**

**Marulić, Marko**

**Coloniæ, 1532**

**VD16 M 1298**

De malo sacerdote. cap. 23.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-35578**

Inquam in stabulo geniti, in præsepio positi, in cruce nudi, in sepulchro conditi alieno, nihil denique in hoc seculo quasi suum possidentis, non quia non liceret ei frui omnibus si veller, cum esset dominus omnium, sed vt doceret non esse ei opus terrenis diuitijs, qui ad cælestes thesauros aspiraret, difficileque esse duobus dominis seruire, deo & mammonæ, difficillimum vero vt quis auri argentique pondere grauatus, ad ætherea regna possit conscendere. Ex his igitur quæ dicta sunt, eum sacerdotij honore dignum censebimus, q̄ sobrie, pudice, fideliter, pie, iusteque vixerit, q̄ in cauendo prudens, in erudiendo doctus, in concupiscendo modicus, & in obsequendo ei cui se dedicauit, fuerit assiduus. Quisquis autem sese talem in sacerdotio exhibuerit, hic vere erit sal terræ, cuius doctrinis cæterorum corda ne in peccatis putrescant, condientur, erit lux mundi, ciuitas supra montem posita, lucerna super candelabrum lucens, vt omnibus conspicuus omnes q̄ sancte innocenterque volent viuere, suo illuminet exemplo, suæ famæ gloria concitet ad virtutem. Hic demum de terris ad cælum translatus illorum perpetuo fructur consortio, illorum perennis beatitatis erit particeps, quibus in psalmo spiritus sanctus loquitur, dicens. Sacerdotes eius induam salutari, & sancti eius exultatione exultabunt. Christum enim induent, eique feliciter adhærebunt qui in ecclesia vices Christi, sicut oportuit, gerere studuerunt.

Mat. 5.

Psalm. 137.

## ¶ De malo sacerdote.

## Cap. XXIII.

**P**orro sicut lux tenebris collata luculentior videri consuevit, ita appetibilior fit virtus, quoties contrarij vitij malignitas monstratur. Cum igitur de bono sacerdote satis dictum sit, operæpretium est, quemadmodum proposuimus, vt aliquid etiam de malo dicamus. Malus est sacerdos, qui non potest dicere cū propheta, Portio mea dñs, cū terrenis opibus inhæret, & non solū his q̄ possidet non renuntiet, sed etiam

Psalm. 118

- ea quæ nondum adeptus est, cupide affectet. Sunt quos negotiari in domo dei non pudet, imo nec fœnerari, ecclesiasticasque dignitates ambitione atque largitionibus comparare, quas cum acquirerint, cuncta ecclesiæ bona, quæ pauperibus distribuenda erant, in suos vsus conuertunt. Hi sunt quos vendentes & ementes de templo suo eicit dominus, dicens, Domus mea domus orationis est, vos autem fecistis eam speluncam latronum. Merito igitur talium cathedras euertit, & cum principibus populi sui in cælestibus considerare prohibet, utpote quibus non cælestis boni adipiscendi, sed terreni abutendi cura semper ac studium fuit. Nihil pensi habuerunt prodesse commissæ sibi plebi, delinquentes corripere, bonos fouere, afflictos consolari, dubijs consulere, sed ignauitæ atque otio deditis magis ventrem suum quam gregem dominicum pascere solliciti fuere. Malus item est sacerdos, qui vidit lupum venientem, i. hæreticum, aliquem puerfa doctrina fideli gregi insidiantem & illius dolo alios rapi, alios dispergi, alios mactari, nec tamen ita obuiam perfidiæ, sed auersus fugit, ita ut fugiendo ostendat se pastoris nomine indignum. Vnde dicitur, Mercenarius fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ouibus. Non quia non pertinet ad eum, sed quia sic agat, tanquam si nihil omnino ad eum pertineat, quandoquidem non animarum lucrum, sed pecuniæ quæreret, terrenamque mercedem cælestibus præferat diuitijs. Talium auaritiam p Malachiam prophetam redarguit dominus, dicens. Quis est in vobis qui claudat ostia, & incendat altare meum gratuito? Et quoniam qui eiusmodi vitio laborant, a deo reprobati sunt, sequitur, Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum, & munus non suscipiam de manu vestra. Per Ezechielem vero etiam cõminatur dum ait, Væ pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos, nonne greges, a pastoribus pascuntur? lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod crassum erat occidebatis, gregem autem meum non pascebatis quod infirmum fuit non cõsolidastis, & quod ægroiũ
- Matth. 21.
- Iohan. 10.
- Malach. 1.
- Ezechi. 4.

non sanastis, quod contractum est non alligastis, & quod abiectum est non reduxistis, sed cum austeritate imperabatis eis & cum potentia, & dispersæ sunt oves meæ, eo quod non esset pastor. Quo pacto enim est pastor qui nec religiosæ vitæ exemplis, nec sanæ doctrinæ monitis gregem sibi creditum alere curat? Quo autem magis delictis luxuriæque indulget, eo grauius in inferno supplicium teret per Amos prophetam dicente **Amos. 6.**

Væ vobis qui opulenti estis in Sion, & confiditis in monte Samariæ, optimates, capita populorum ingredientiæ pompaticæ domum Israel. Quicquid de pastoribus dicitur, & de presbyteris dictum intelligas. Cui enim sacramenta vitæ quis ministrat, eius & pastor esse debet, quantum officio suo conuenit, monendo, corripiendo, & quicquid commodis eius cui præficiatur, salutisq; opportunum putabit, exequendo. Episcopi tamen proprium est & peculiare, publicos edere ad populum sermones, vitia reprehendere, ad capeffendas exhortari virtutes, transgressores legis apostolica autoritate castigare, ad poenitentiam cõtersos rectpere. Quibus in rebus si defecerit, vel per ignorantiam si nesciat, vel per negligentiam si nolit, vel pusillanimitatem si metuat, de fidelium cõtu excludet, & canibus mutis per contumeliam comparabitur. Cur enim episcopus est, si docere nescit? aut cur scit si non vult? aut quid velle prodest, si non audet quod debet implere? Sed neque presbyter assumat curam animarum, si modo se ad eam rem ineptum nouerit. Male subitur onus, quod imbecillæ vires terre nequeunt. In eos ergo, qui doctoris ecclesiastici sibi munus vendicant, & nequaquam docent, siue ignoracione confusi, siue negligentia corrupti, per Isaiam exclamat dominus & **Isai. 6.**

ait: Speculatores eius cæci omnes nescierunt vniuersi, canes muti non valentes latrare. Et iterum: Ipsi pastores, inquit, ignorauerunt intelligentiam, omnes in viam suam declinauerunt, vnusquisque ad avaritiam suam a summo vsque ad nouissimum. Perdidos autem plebis mores vulgicque licetiam illoꝝ que præsumunt incuriæ ascri **Ezech. 3.**

bi, in Ezechiele vel verbis domini discimus: Si dicente me inquit, ad impium, morte morieris, non annunciaueris ei neq; locutus fueris, vt auertatur a via sua impia & uiuat, ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiram. Impius ergo peribit quia peccauit. Sacerdos qui eius tuendæ saluti p̄positus est q̄a tacuit, q̄a peccantem non increpuit, q̄a errantem in viam reducere non curauit. At q̄o tanti periculi non ignarus Apostolus Timotheum discipulum obnixè, solícite, vrgenter adiurat, dicens: Testificor coram deo & Iesu Christo, qui iudex est viuorum & mortuorum, per aduentum ipsius & regnum eius, prædica verbum, in sta, opportune, importune, argue, obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina. Et paulo post: Tu vero vigila, inquit, in omnibus labora, opus fac euangelistæ, ministerium tuum imple, sobrius esto. Porro illi quorum ignauia populus corruptus extra iustitiæ limites aberrat, & per abrupta delabitur vitorum, quam damnabiles existant Ieremias testatur, dicens, Væ pastoribus qui dispergunt & dilacerant gregem pascuæ meæ dicit dominus. Quæ nã vel dispersio perniciosior, vel crudelior dilaceratio, q̄ eos qui tibi commissi sunt, pereuntes videre & negligere? a diabolo supari, & succurrere nolle? imo etiam tergiuersari & fugere? dum vereris ne quis tuis increpationibus offensus tibi aduersetur, tibi detrahat, tibi aliquo detrimento sit. Sed meminisse debes, quemadmodum dominus miserit apostolos inter gentes sicut agnos inter lupos, & illi profecti cum fiducia euangelizabant dei verbum, nec supplicia nec mortem expauescentes, dum obsequium præstarēt deo. Nihil ita metuere debemus, vt dei iudicium. Temporale est q̄d ab hominibus times: q̄d aut̄ a deo maxime timere debes, æternū est. Perdere corp⁹ tm̄modo p̄nt homines, deus v̄o & corp⁹ & animam mittere in gehennam p̄t. Hoc q̄q; mali habet negligentia sacerdotis, q̄ dū cōtemnit, contemnit: dū timet, a nemine timef. Sal q̄ppe infatua tū ad nihilū valet vltra, nisi vt p̄nciatur foras, & con-

2. Tim. 4.

Jerem. 23.

culcetur ab hominibus. Leue tñ & minimum qddā est, mortalium pati iniuriam, nisi etiā dei iudicio dānarentur. Sed in psalmis de iniquo sacerdote dicitur: Cum iudicatur, exeat cōdemnatus, & oratio eius fiat in peccatum. Fiant dies eius pauci, & episcopatum eius accipiat alter, & alia multa, quæ licet ad ludam domini sui proditorem referantur, nihilominus ad sui quoq; similes redundant. Sui autem similes sunt, qui ad apostolatū electi, potentioribus ita blandiuntur, vt eos scelera dissimulent, & sic dñm osculo pdant. Eundem etiam vendunt, dum nihil ita cupide vt lucra sectantur, sed cum hi tam immani ingentiq; supplicio destinati sint, illi q vt debent, officio suo fungunt, dici non pōt, q̄ grandi mercede remunerabuntur. De his nempe Apostolus ad Timotheum scribens, ait: Qui bñ præsunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime q laborant in vbo & doctrina. Duplici honore dignus est, cui & reuerentia exhiberi debet, & victus necessarius suppeditari, cum scriptum sit, Non alligabis os bouis triturantis. & Dignus est operarius mercede sua. Tunc tñ melius duplici honore digni erunt, cum animæ simul & corporis beatitudine perfruentur & aliquot felicitatis gradus cæteris eminentiores apparebunt. Satis hæc de sacerdote, nunc de sanctarum lectionum studio, fidei animæ admodum necessario tractabimus. Nihil enim recte discitur, quod de ipso veritatis fonte non hauritur.

## De studio lectionis. Cap. XXIII.

¶ **I**git ad scripturæ diuinæ studiū oēs q̄ p̄fectiōis iter ingredi cupiunt, cōuocamus cum Iohanne in Apocalypsi: Qui sitit, veniat: & qui vult, accipiat aquam vīræ gratis. Beati sunt qui sitiunt & esuriunt iustitiā, sed nisi scripturæ lectioni operam impendant, iustitiæ præceptis nequaquam saturari poterunt. Sicut autem sitientibus dulcis est potus, ita discere cupientibus diuina sapit lectio. Illi duntaxat ad cælestem cibum nauſeant, & manna fastidiunt, qui Aegyptiorum iuru-